

Ese de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, cand o cota intraga, cand numai diumetate, adica dupa momentul impreglurilor.

Pretul de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe an intreg	7 fl. a. v.
" diumetate de an	4 " " "
" patraciu " "	2 " " "
pentru Romania si Strainetate:	
pe an intreg	15 fl. v. a.
" diumetate de an	8 " " "
" patraciu " "	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespundinti nostri, si d'adreeptul la Redactiune: Stadt, Wallfischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde sunt a se adresa si corespundintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau speditura; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntii si alte comunicatiuni de la teresa privatu — se raspunde cate 7 or. de linie, repetitile se fac cu pretiu scadit. Pretiu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa. Speditura: Mariabill, Windmühlgasse Nr. 99. unde se primesc insertiuni.

Viena 21 iuliu/2 august.

Negotiatiunile de pace decurg mai repede de cum se putea presupune. Regele Prussiei pleca alalta ieri de la Nicolsburg catra casa, era ieri se duse Bismark. Pertratarile se vor continua in Praga, unde Prussia va fi reprezentata prin br. Werther, fost ambasador prusesc in Viena, era d'ia partea Austriei e incredintiat br. Brenner, fost reprezentante la Darmstadt.

Chiar si d'in cercustanti'a ca fie care stat va ave numai cate un impoterit la pertratarile venitorie, se deduce ca punctele principali ale tratatului de pace sunt statorite, reman de implinit numai nisce cestiuni secundarie si formalitati. Astfel nu ni se par esagerate combinatiunile consumatorie ca inca innainte de 15 l. c. pacea va intra deplin.

Sunt interesante desbaterile diaristice referitorie la cestiunea daca tratatul de pace va pota intemeia totodata si amicetia intre Austria si Prussia? — Nu mai putin interesante sunt incordarile ce se fac de tote laturile pentru a sciriei ca ce a potut da negociatiunilor curs atat de iute. Nu scim daca numai graul Franciei fuse care produse acesta. Drouyn de Lhuys a trimis doue note, un'a Prussiei in care areta ca opiniunea franceasca e in contra procedurii ei, si ca pentru ca Prussia se pota fi neutrale, ar fi de dorit ca Prussia se faca pace. Alta nota trimisa Austriei, sfatul si acesteia pace, conditiunand primirea Venetiei de la ascultarea sfatului franceesc, la d'in contra retrimite Austriei dreptul a supra acestei provincie. —

Armistiul cu Italia ce se finia astadi, s'a prolongit cu opt zile, sub decursul carora se vor incepe pertratarile de pace. Cumca aceste pertratarile nu decusera in comun intre cele trei poteri beligeranti, caus'a e ca generalul italian Govone in Nicolsbug nu avuse instructiuni privitoare la Tirol, era de alta parte Prussia considera aliantia prusso-italiana de incetata, caci durata ei fuse conditiunata de ocuparea Venetiei. —

In Germania decurg pregatirile pentru alegerea deputatilor in parlamentul comun de medianopte. In partile de mediadi se petrec demonstratiuni contra infiintarii confederatiunii separate de medianopte, cei mai moderati ascepta ocaziunea cand se vor impreuna in pace cu acesta confederatiune, prin tratate, restituind contielegerea intre toti.

Organele prusesci de cari despune d. Bismark descriu cu entusiasm situatiunea noua. Confederatiunea trecuta, dic ele, o facusera principii fora de popore, acum'a vine si pentru poporul nemtiesc timpul in care se se pronuncia insusi, precum fu pentru Italia dupa Villafranca, cand votul ei propriu intemeia regatul italian. Prussia o asemena cu Piemuntele, precum acesta s'a contopit in Italia, astfel va fi pentru Prusia in Germania. —

Scirile ce sosesc d'in Spania nu sunt favoritorie pentru liniscea de acolo. Ministeriul de interne a crediut de nece-

sitate a lua measure pentru prevenirea adunarilor partitei democratice. —

Pana in aceste mominte nici un diariu d'in Romania, nu ni aduce splicatiuni despre schimbarea ministeriala. Diariile straine cari au un pic de amicetia pentru Romania si-esprim paretea de reu, cumca dd. Brateanu si Roseti au aflat cu cale a repasi d'in ministeriu tocm'a acum'a cand diferenti'a cu Port'a nu e complanata, era finantiele-su incurcate. Acele diarie privesc repasirea de incetare a aliantiei partitelor.

Ministeriu unguresc.

Sunt cateva zile de cand diariile magiare si cele amice cauzi specifice magiare, intona necesitatea infiintarii unui ministeriu unguresc respunditoriu, care se-si aiba resiedinti'a in Buda-Pesta, si caruia se i se incredintieze venitoriu tuturor poporelor d'in Ungaria. Cei ce pledaza pentru acesta cauza, afirma ca acum'a numai ministeriul (magiar, seu unguresc? nu sciu,) acesta ar pota mantui monarcia d'in pusetiunea critica in care se afla.

Se esaminam si noi acesta cestiune, si d'in alte puncte de vedere.

Monarcia a devenit in acesta pusetiune critica prin lupta perduta la Königgrätz. Deci pentru a o restitui in starea de mai nainte, se recere invingere stralucita pentru armele imperatesci, in tocm'a cum fu Sadowa pentru cele prusesci.

Ore ministeriul unguresc pota ar implini acesta recerintia? Me indoiese, pentru ca ministeriul nu pota scoate d'in pament generali iscusiti, arme perfecte, bani destui s. a. Nu cred cumca barbatii ce vor ministeriu se aiba unde va — cum asiu dice — ascunse nisce capacitati militare cari se intruca pre Benedek nenorocosul de estimp, pre Gyulay nenorocosul d'in 1859, pre Alvinczy cel batut la Arcole in 1796, pre Liptay cel batut tot atunci la Piacenza s. a. cari toti fura mari strategi, dar nenorocosi. — Va se dica, acest motiv nu merita consideratiune serioasa.

Cu totul altminte ar fi daca lupta n'an fi perdut'o pre campul de batalia, ci in atae parlament. Atunci mai lesno s'ar pota concece ca ministeriul ar fi capace a reporta invinger. Da, pentru ca oratori avom, de acestia despune si dic'a si ministeriul ce ar fi se fie, i-am timite la perorare, seu cum diceau betranii nostri — la dictiuni, si de ar fi fost mai buni de at oratorii prusesci, am fi invins prin eleganti'a si motive, era de am fi fost mai rei, — si in asul acesta am fi invins, pentru ca Prussia se secur nu s'ar fi potut mesura cu noi in paciitia la ascultarea vorbelor intortionate.

Dar tote acesta nu sunt seriose, pentru ca nu fu nici afirmarea ca Ungaria ar pota mantui monarcia. Acolo fu Ungaria la Königgrätz, si caduram. Pota ar dice cutare compatriot ca nu ne-am luptat cu entusiasm, — da acesta ar fi insulta, ce nu cred ca ar primi cutare popor d'in Ungaria.

Deci atari motive pentru acesta cauza, nu credem se fie bine nimerite, cu atat mai vorto nu sunt bine venite, caci in aceste mominte a paré casi cum ministeriistii ar incerca a fac capital politic d'in evenimentul nenorocos pentru tron si monarcia.

D'in parte-mi cred ca daca era a se deduce motive seriose pentru infiintarea unui ministeriu in Buda-Pesta, apoi aceste motive nu pot fi cercate aiure de cat in referintiele Ungariei catra monarcia, si in attributele de autoomia ale acestei tiere. Numai aceste doue mominte, dupa parerea mea, pot servi ca pute de manecare la pledarea ce incerca ministeriistii. Dar chiar si in acest caz mi-ar placé a au primi garantia pentru rezultatul pledarei lor.

In cat pentru referenti'a Ungariei catra monarcia, lasam altora acesta cestiune.

Pentru noi e de importantia mai mare a sci ca ore ce sentiminte, ce impressiuni ar provoca ministeriul unguresc in poporatiunea romana?

La acesta cauta se luam istoria a mana, pentru ca daca am trago vel poste trecut, am ingropat insi-ne tote esperiintiele ce ni le-am potut culege despre tendintiele politice ale compatriotilor nostri magiari.

D'in istoria scim ca ministeriul unguresc fu fetul revolutiunii, nascut in momintele cand tendintiele de a magiarisa Ungaria cu or ce pretiu si-ajunsesera culmea. Inca nu s'a sters d'in inimile nostre acea impressiune dorerosa si scandalitorea, cand ministeriul unguresc de la cult si invetiament sciricia de'n Dobritin ca ore cum s'ar pota introduce limb'a magiara si in besericele romane.

Sub apesarea acestor reminiscintie triste am privi catra noul ministeriu. De la juramentul de fidelitate d'in Viena pana la sosirea in Pesta, multe cugete l'ar pota bate, dar de acesta n'avem se grigim numai noi. Pentru nationalitatea nostra de secur ar veni orele de ispit. Magiarisarea ni s'ar impune prin majorisare parlamentara, mai riguros de cum ni se impunca alta data germanisarea prin sic volo, sic jubeo.

Cumca presupunerile, seu mai bine dicend temerile nostre s'ar implini, avem — dore! — dovedi pre multe. Noi in tote sesiunile legelative, la tote ocaziunile, imbiaram fratilor nostri magiari devotamentul nostru curat pentru a sterpi neincrederea, a intemeia fratiate pentru todeun'a prin deslegarea cestiunii nationale, dar nu gasiram resunet, si acesta ne face a privi cu ingrigire la tote evenimentele, pana ce pretensiunile drepte si naturali ale nationalitatii nostre nu vor fi multamite.

Depinde si acum'a numai de la compatriotii nostri a sterpi neincrederea, si a intemeia unitatea aspiratiunilor pro terenul politic.

In fine s'o mai spunem ca spiretul nostru national pre di ce merge cresce cu putere potentia, nici un eveniment fie cat de vitreg nu-i va pota oprí cursul, si acel barbat de stat — fie ver cine — care prin vr'un mediloc ar incerca atac a supra nationalitatii nostre, va culege rezultatele amare ale orbiei lui spirituale.

Nu cunosem pretiu pro pament, pentru care ne-am lasa a ne amagi in cestiunea nationalitatii. Tote nisiintiele nostre tientesc la ascurarea nationalitatii nostre, le vom continua si pentru venitoriu, rezultat — suntem securi — va trebu se vina. — Sunt multi santi in sinassariu, pana acum'a nu ne rogaram de cat la unul au doi, dar daca vom vedé cele rele, vom merge pre la toti in rond, si in fine numai ce ni vom afla si noi santul nostru care se ne asculte. ch.

Incerari fara rezultate.

Se scie ca guvernul prusesc, pre cat temp tienura resbelele in Boemi'a si Moravi'a, facu ca Georgiu Klapka in Silesia se compuna o „legiuno unguresca“ d'in aventurieri si d'in cei ce de la regimintele numite unguresci caduram in prinsore prusesc. Catra acesti prinsii, indrepta Klapka urmatorea prochiatiuni:

„Bravilor ostasi! La chiamarea patriei mele primesc comand'a preste armat'a unguresca, si vorbese catra voi in calitatea mea de comandante suprem. Patria nostra nu e mai mult fora de amici. Regii poterici de Prussia si Itali'a ni intind noa drept'a lor. Garibaldi ne va sprigin' d'in Italia; Turri va opera contra Dunarei, Bethlen va incepe rebel in Transilvania, pe cand io d'in Prussia ve voui conduce innante. Ludovic Kossuth va fi in medilocul nostru. Astfel impreunati vom goni pe Austraci, cari temp atat de lung versara sangele nostru cel mai bun si ne gefuira de starea nostra cea

buna. Tier'a lui Arpad e a nostra propria, si noi voim a ni o ascurá pentru noi insi-ne. In anii 1848 si 1849 ni castigaram nume nemotoriu, fora ca se fim ajuns la dorintiele nostre; asta data voim se castigam laure noue si se ajungem la scop. Inainte dara! Adunati-ve in jurul stindardului unguresc, si credeti, ca or unde se va radica acest stindard, ungurii sunt detori a se aduna in jurul lui. Marginile patriei nostre iubite sunt departe de aici mersuri numai de putine zile. Acolo voiesc se ve conduc, acolo unde parinti, sorori, mirese ne ascepta cu bratiile deschise. Aterna de la voi ca se alegeti daca voiti a remanés prinsii de rebel, seu voiti a ve impartesi la onora de a ve lupta pentru libertatea patriei nostre.

G. Klapka, general unguresc.

Acesta prochiatiune — precum ascurá „Schles. Z.“ — s'a impartit intre legiunari la Neisse, si intre cei prinsii de la regimintele unguresci si detienuti in Glogau, dar nimeri placere putiena. Cu tote acestea legiunea cresce cam la 9000 de barbati.

Diaristic'a de Viena are informatiune ca in zilele trecute Klapka facu incercare in Ungaria de sus, venind cu legiunea lui d'in Silesia prin strintorea de Jamblunkau, si erupse in comitatul Trencinului. Armistiul intrat schimbá tote, si el se vedu paresit de Prussia, deci incerca se faca ceva de stran'a sa, dar cercustantiile nu-i favorira, poporatiunea n'areta placere pentru rescolare, chiar in suit'a lui se escu nu miscament care lu sil'a luá repede calea catra Oderberg si apoi pe teritoriu silesian.

Ostasi de la regimintele unguresci, caduti in prinsore prusesc, cari se alaturasera legiunei lui Klapka, o facura acesta pentru ca se scape d'in prinsore. Cand se vedura in Ungaria, sciricia unde sunt regimintele lor, cercara a se incintiati ca se incunjure pedeps'a.

Armistiul — dise „All. Z.“ — sosí destul de tempuriu pentru a preveni caderea armatei imperatesci la Posion. Asta cercustantia de secur o vor fi considerat si Klapka si legiunarii lui.

Alta versiune pretinde a sci ca si comandantii militiei prusesci, in locurile de medianopte-apusane ale Ungariei, pe unde intrasera, impartira intre popor prochiatiuni in limb'a magiara, dar fiind ca poporatiunile acelor locuri sunt nemtiesci si slovace, nu precepura prochiatiuni.

Pro cand incheiam despre acest obiect, vedem ca mai tote diariile de Viena primesc sciri despre aceste incercari.

Pentru biserica si natiune.

II.

Adi mane sunt diece luni de cand a venit Il. D. Popazu ca antaiul episcop roman in restaurat'a episcopia a Caransebesului. — Scurt temp pentru vieti'a poporului, — carele despartit odata de parinti vitregi, cu anima si suflet a asteptat venirea acestui arhieru, — scurt temp, dar destul pentru ca se potea dice: „Diu'a buna se cunoce de demanetis.“ Se potem prevedé daca ierarci'a romana justifica sperantiele nostre.

Mi sta pen'a, — si de asiu fi la riul Vavilonului, asiu siedé si asiu plange! — Dar ved ingrozirea preator, si desperarea invetiatorilor, ved lacrame, si aud suspine, si aud poporul striga: „Dómne! om nu am!“

O fata se plangea poporul asupra episcopilor arbi — colo asupra fanariotilor, colo asupra rusinilor, — si dora acum'a asupra cutar' episcop roman? Acest popor dafa nu mai merita nemica, — pana-e lumea tot nendestulat. — El are inca mult de a suferi!

Do ora-ce Il. S. D. Popazu, nu e d'in Banat, ca se cunocea afund corelatiunile romanilor cu Serbiu, si cu gr. catolici, poporul a asteptat o organizatiune de consistoriu si diecesa cat mai buna, nu numai in interesul bisericei

ci și al nașunii, — a așteptat ca demnitatea dieceșei să fie strălucită, autoritatea ei să se înalție și drepturile ei să fie aperate; dar trebile în Caransebeșiu și dieceșă ni însuflă îngrijire, nu pentru că începutul e greu, ci pentru că firea lor e roa.

Noi în Banat am dorit episcop român, — și se fie venit ori din cari șapte țeri române, nu avem să dicem în punctul acestă nemică, dar în interesul dieceșei și propriu, e foarte de lipsa, ca să se alage langa scaunul episcopiei pe cel mai deștept preot român din Banat de secretariu ori-ou ce pretiu, — pe un preot cu experiență, carele cunoșce causele cu serbii și știe ce, și cum e de a se așera.

D'in acest punct de vedere ni pare foarte reu, că Il. Sa. nu a atras la sine și pe langa sine pe D. N. Tincu Velia, și și mai tare ni pare foarte reu, că are de secretariu episcopesc, pe un tiner, carele nu știe a se întorce în causele aceste ale dieceșei, carele se vede de pre-incredut și dă cu multe trebi și în multe peste cap, etc.

Consistoriul e compus din creaturele vechie ale șerbilor din cari pră putieni erau pentru adevărate merite — și între cei nui pră putiene alege buna. — Noi în trecut am fost dedați a vedē în membrii consistorielor ortodoxe pe la noi mai numai unelte și masinaria fara spirit, ca să se știe școlă și dice: „să fie de bine“ când zdrăvena vladică, și să plece într'acolo, unde-i arōta vladică. — Acum'a am' așceptat mai mult — un corp cu potere morala, spirituala și națională. — un corp carele să-si pōta esprime convingerea sa fara frica de vladică, să usuze votul seu după simțul dreptății; căci altcum așemene corp devine de prisos.

În dieceșă se pusera și protopopi nui. Ni pare bine că barem între acēștia vedem pe D. Velia. De asta data nu ne exprimem asupra tuturor'a, ci numai acelor'a mai așpe de noi. D. I. P. și în dieceșă nōua a rēmas omul vechiu; — ēr'a de alt parinte I. ni este mirarea mai mare, pentru că pe acel'a serbii neei pe bani nu-l facura protopop, neavend calități de o așă diregatoria insemnata.

Acum'a, cand cugetām că ni se deschide prin restaurarea episcopiei romane o epoca mai națională, ca să facem progres în tōte, vedem că ni se pun nise omeni în căreă, cari se fac ca atati despoti în biserica și școlă, și unelte afurite în manele politice straine asupra romănilor. — Alti preoti mai naționaliști trebuie să-si traga capul între umeri, și să caute la prēd'a ce a pornit asupra poporului. —

Țeă între ce impjurarī tristo rēmasera școlile nōstre pe man'a clerului. — Intrebați pe invetatori de a rēnd, — și veti așă, că inspectoratul consistoriului național cu nemic'a e mai bun pentru multe — și invetatorii nici cand au fost expuși acēi tare suspendarilor și casarilor fara de causa, — și acum'a n'au nici la locuțienția acea sprigūire, pentru că inspectoratul e național.

De va fi de lipsa odata, voi aduce și unele casuri speciale pentru tōte, — dar spuna-si fie carele necasul seu, și eu numai atat'a adaug acum'a că e reu de ce a dat romanii din dieceșă nōua.

BUCOVINA.

De langa cetatea Sucevi în iuliu 1866.

Lips'a cea mare, ce a domnit în tōta ție- r'a prin doi ani intregi, sēmēna a nu ne parasit nici în anul acēșt'a. La început se aretara hōl- dele foarte frumōse, și poporul si-maguli, ca șecerisiul lu va desdăunā pentru amarul ce l'a gustat cu atat'a prisosiția. Inse se templā altfel. O șceta carea durā prin patru șeptemani intregi, începū a slabī șperantele sale, pana ce în fine o grădina cumplita, carea se reversā pe la începutul lui asupra tinutului, le nimici cu totul.

De laevinementul acēșt'ain cōce se aruncā poporul deașersit în brăția desperatiunii celei crude.

Acēșt'a o pōte ceti fie cine curat pe fetiele cele palite și mai negrite de amarul șuferintiilor, ce le intempina în fie-care di. Cand mai vedi pe langa aceste, cum lu dobōra ungōrea și alte fice ale lipsei, ti plange inim'a a durere. Si în tot caosul acēi nefericiri nu strabate la el nici cea mai mica radia de șperantia. Audiram de prin diuare, că prin alte parti ale imperiului, — în Unguria, Austria și pe alte locuri — indata dupre brum'a primaverii, de

careă n'am scapat nici noi, a facut regimul despusetiunile cele nevoincōse, spre a intimpinā reul escatoriū d'in templarea acēșt'a neșceptata. Numai la noi nu șe așă nimeni, carele si-ar bate capul cu aceste. Noi nu ne potēm mirā d'in dēșt'ul despre nepasiriț'a acēșt'a; și faptul acēșt'a ne pune cu atat mai vertos în uimire, de cāre șe vedem de alta parte, cā toc'm'a aceia, cari sunt chiamāți a ni alinā durerile, și-ncōrda tōta lucrăvitatea, spre a ne inavutī gimnasiul nostru sucevan cu limb'a ruseșca ca studiu oblegat. Noi ne întrebām supriși daca acēșta lucrăvitate a domnilor referitivi ne va asimperā fōmea și ne va alinā durerile? — Ajunga asta data constatarea faptului!

Romania.

Pre cand diariile straine tōte se ocupa de nōua lege vamala a Romaniei, „Romanul“ ni aduce cerculariul ce d. I. C. Brateanu, ministru de finanțe a indreptat catra vame.

Vom insirā pe scurt Tacs'a importului, dupa regulamentul din 19 diec. 1859, ēr'a 5% , de la valōrea negotiului, acū s'a urcat cu $2\frac{1}{2}\%$ = $7\frac{1}{2}\%$ (din partea austriaca, precum șcim, se ieu 7% , adeca mai mult de cum luā Romania mai nainte.)

E oprit importul de sare de ocna, a vinurilor, rachielor ordinariē, armelor, munitiunilor de rēșel, atutunurilor în foi seu fabricate. Se intielege tutunul pentru negotiu, nu cantitatea ce are cutarele la sine pentru lips'a propriă.

Nu sunt oprite alcoolurile ce au cel puțin 40 grade de tarie, acēșt'a pentru a nu impede cā indestulirea industriarilor cari întrebūntieza aceste alcooluri de o tarie ce nu se produce în Romania de cat în foarte mici catimi.

Sunt șcutite de tacs'a: 1) cartile imprimate, cartele geografice, dar nu și albumurile cu gravure. — 2) Ferul brut, nelucrat, acēșt'a pentru a incuragiā industria romana. — 3) machiniele agronomice. — 4) carbonii de pament (de pētra) pentru năile de pre Dunare, în cat pentru proviziunea lor, ēr'a de se vor vinde pentru fabricele de'n țiera, se supun tacs'e.

VARIETATI.

= *O nae ce va fi romana.* La Linz (în Austria superiōră) pre malul Dunarei, se vede o nae de vapōre infrumșetiata foarte, cu 100 poteri de cai, șita din fabric'a lui Mayer. Fabricantul o facū la insarcinarea ce promise de la fostul Domnitoriū Cusa. Cat mai curund naea va plecā catra Romania. Mari'a Sa Domnitoriū Carol I va fi nanasiu, pentru că naea n'are inca nume.

= *Telegraf între Europa și America.* Acest lucru gigantic, întreprins cu șpese multe, interrut, rēinceput cu poteri indoite, se indeplini acum'a. Telegraful lēga Europa de America, din Valentia Irlandiei conduce la tiermuri de Newfoundland. Diu'a de 27 iuliu va fi purure un dat de importantia mare în istoria culturei genului omeneș. În acēșt'a di, după mediadi la 5 ore, năile ce duceau firul, desbarcarea pe tiermuri Americi, ștabilirea tiēnū trei ore. La 8 ore 42 minute, ambele șmigloburi pamentene incepura a conversā. Cuvinte primē ce lunea nōua trimise lunei vechi, fura cuvinte de felicitatiuni și salutari, pentru rezultatul maretiū. Tōta lumea culta intōna onōre natiunei anglo-sasse care întrebūntieza poterile sale la astfel de întreprinderi, în loc de a le imputienā pre campurile de batalia. — Curund vom cunoșce și tarif'a unei despie trimise din Europa în America, pana acū nu e publicata, se presupune cā 20 de cuvinte vor costā 20 š sterlingi (cam 200 fl.).

= *Capitanul Antoniu Rusu* din reg. Mare prinē. Constantin, fu ucis în lupt'a de la Gitschin în 29 iuniu.

= *Rusia și Turcia* vor ștraformā armele ostasimelor lor după sistem'a pruseșca.

= *Colera.* „W.“ are șcire cā în Jasi, Tergu-Frumos, Focsiani și Rimnicu-Sarat în decurs de 10 zile au morit preste 4000 de capete.

= *Demonstratiuni* fac italianii contra lui Persano, pentru cele intemplate la Lissa. L'incarcarea cu batjocure pentru lips'a de curagiu. Tēmene cutēza a eș în public cu pelariile ce pōt'a numele lui Persano. D. Vacea e numit de comandante al flotei.

LITERARIU.

Limbele romane fatia cu limb'a latina.

Resultatele șcutarilor de pana acum.

(Continuare.)

Dialepte. Dunarea ne imparte în două dialepte: în dialeptul dacoroman, și macedoroman; cel d'antaiu e mai curat și în privinti'a literaria mai cultivat, al doile contine multa materia greceșca și albanēsa. — Cu nedrept așeriu unii pronuntierea cea mōle alui d ca z influintiei limbei greceșei, căci acēșta pronuntiere se așă și în limb'a proventiala și retoromana. Catetatea cuvintelor latine e mai mica, de cat în cea italiana; noi așām inse în limb'a romana foarte multe cuvinte vechie latine, cari lipsesc atat în italian'a, cat și în celelalte limbe romane. Afara de aceste se mai așă la noi cuvinte cu forma de totul latina seu italiana, cari lipsesc în aceste două limbe, fara ca să se pōta documentā originea lor în ore care alta limba, așă în catu trebuie să conșhidem, cā aceste s'au conșerbat din limb'a latina poporaria.

Literatur'a nōștră incepe cu a. 1580, și o la început numai bescricēșca; documentul cel mai vechiu e o culeptiune de predici de archiepiscopul Genadin, țiparita în Brasiov. Carapterul limbei nōștre lu defineșce Diefenbach în modul urmatoriu: „Der Charakter der Sprache in Klang und Bildung der Rede ist dem der Schwestern ähnlich, aber minder gebildet; daher Weichheit der Laute neben harter und breiter Aussprache, lateinisch-romänische Construction neben steifer weitläufiger Deutlichkeit. Der Geist unserer Zeit hat bereits angefangen, sich um dieses verlassene Kind alter Zeit kümmern und sein Erbtheil anzubauen.“

Teritoriul spaniol.

Gehe hin und schau die Leichtigkeit und Anmuth, und dann wieder die Ritterlichkeit, Erhabenheit und Majestät ihrer (der Spanier) königlichen Sprache, und du stehst still und nimmst den Hut herab.

Arndt.

Locuitori originari ai Spaniei au fost Iberii; din amestecarea Iberilor cu Celtii s'a format poporul celțiber. Pe malurile marii se aflau colonie feniciene și cartaginene, după care apoi au urmat cele romane. Latinisarea țierei a trebuit să procēdă foarte rapede, căci, după cum afirmēdia Strabone, Turditanii șchimbaseră pe timpul acēl'a naravurile și limb'a propriă cu cea latină. Cicerune inse vorbeșce de limb'a spaniolă, ca de o limbă viuă; *) asemenea povestēșce Tacitu despre un țieran din poporul Termestinelor, cā fiind torturat au șchiamat în limb'a sa națională. **) Limb'a originală a Spaniei se vorbeșce inca pana astăzi în Basci.

Imigratiunile popōrelor germane în Spania încep în secl. 5; în decursul acēstui șechiu au invasiunat: Alanii, Suevii, Gotii de vest; în șech. al șesele și șeptele domniau în sudul șpaniei Bizantinii; în șechiul al optule au șpus Arabii mai tōta peninsul'a, și au domnit în trens'a pana în șech. 15. — Așediarea atabr popōre pe unul și acēl-ași teritoriu a trebuit să influentieșce și asupra limbei. După potuierea șcriitorului Sarmiento limb'a spaniolă ar contine: $\frac{6}{10}$ din cea latină, $\frac{1}{10}$ din cea bescricēșca și greceșca, $\frac{1}{10}$ din cea rordica (germana), $\frac{1}{10}$ din cea orientala, $\frac{1}{10}$ din cea americană, francea și italiana. Fara numai cuprinsul și șunctul cuvintelor e șrain, formatiunea și declinatiunea e romană, s ștā meci așpe de cea latină, de cat insa-si italian'a. Din limb'a arabica produce istoricul Iammer vro 500 numiri; mai tōte șemniția diepte șensuale, seu concepute șciintifice din itori'a naturala, medicina, matematica, astronomia, musica; altele ēraș pentru institutiuni de șat, oficie, demnatați, measure, greuatati și arca militaria. Pentru reprezentarea șunetelor a întrebūntiat alfabetul gotic pana la conciliul din Leon (1091). Nu numai ca un ce cușos, dar și din causa, pentru cā a fost primita în leșicōne și întrebūntiata de unii șcriitori, șem de a amintī limb'a propriă a vagabundiar și a furilor din Spania, numita „germana.“ Acēșt'a e o limbă inventiunata constatarea din cuvinte vechie spaniolē seu arabice, a parte din cuvinte straine seu chiar spaniolē, șramutand literele seu și șemnantia lor.

Limb'a spaniolă ca limbă poporaria nu e estinde peste tot regatul, căci în partea mrdvestica se vorbeșce limb'a portugală, în partea oștica cea proventială, afara de acea în

Biscaya, Guipuzcoa, Alava și în o parte a Navarei se vorbeșce limb'a bescica. Limb'a spaniolă pōrtă și numirea „lengua castellana“ de la provincia Castiliei, pentru cā într' acēșt'a se vorbeșce mai curat, seu mai bine dicend, dialeptul castilian s'a radicațu la rangul limbei literarie. Pronuntierea e foarte mōle și șunetele sunt pline. Monuminte limbistice se datēdia din șechiul al 12. Dialepte inca se așă în limba, dar sunt puțin resșeptate.

Teritoriul portugal.

Limb'a portugală are tot acele fantane, ca cea spaniolă, șiede inse mai putine eleminte bescice; dens'a e restrinsa pe un șpatiu mai mic, e mai puțin avuta și mai puțin nedependinte, de cat cea spaniolă. Cei mai multi șcriitori primari ai Portugaliei au șris și șpaniolēșce; în teatru inca a domnit mult timp limb'a spaniolă. Afara de Europ'a se vorbeșce în provinciile și insulele Americi, Africi și Asiē, cari sunt ocupate de Portugali. Probele limbistice încep ce-va mai tardiū, de catu cele șpaniolē.

Teritoriul provential.

Cele două dialepte romane din Galia, cel provential și cel francese, au mai acēșsi materia, în cat o de crediut, cā pe langa unele reștringeri în început a domnit în Galia numai un'a limbă română. Acēșt'a s'a conșerbat mai curat în dialeptul provential, de cat în cel francese, de care s'a șdespartit prin șechiul al nōuele. Patri'a limbei proventiale e sudul Franciei; afara de Francia se mai estindo și peste Spania rōșaritēna, adeca peste provinciile: Catalonia, Valencia, și peste insulele Balcare; peste Savoia și o parte mica a Suetierei (Geneva, Lausanne, Valis). Probele limbistice se datēdia de pe la anul 960.

Dialepte. O limbă literaria în șensul ștrins nu se pōte presupune la Proventiali, atat de puțin ca la alte popōre din evul mediu, a caror'a poeti petrețeau numai pe la curțile diverselor provincii și a țierelor straine; numai atat'a se pōte afirmā, cā prin conlucra- rea poetilor s'a desvoltat o limbă mai eleganta, mai vertos la poetii lirici.

(Va urmā.)

Ecōnomia.

Resultatele racoltei (șecerisiului.)

Din Banat primim șcirea: Șecerisiul s'a finit dar resultatele nu le potēm șpuno cu șcuritate. Nu ne vom insielā afirmā cā în di- reptiunea de la Temișior'ă catra Versietiu o holda de 160 orgii patrate dede în șocōta de mediloc 15 pana la 18 mesure austr. de grāu. Calitatea e cea mai buna. Ovesul e alb. Pretiurile acum'a sunt foarte șchimbatorē, ștabilirea o așceptām numai mai tardiū, cand vor veni și negotiatori, cari lipsese pana acum'a, probabil- minte pentru cā n'au informatiuni despre resul- tatele de prin alte locuri, și nu șciu unde e bine de cumpurat și unde de vendut. Pentru cu- curudiū avem șperantē după ploile aceste.

Tōte șcirile din țienuturile Muresiului sunt nefavoritiē. — Cei de pro langa canalul Bega avura șecerisiu bunior, numerul crucilor de grāu e mai cāș în anii cōi roditori, dar din un'a abie eșie $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ misura austr.

La tōta intemplantarea anul trecut fu mai roditoriu. Anul acēșt'a l'am potē numerā între cei cu rōde medilocie.

Din comitatul Bichisiului se șcrie despre tergul din Jula: boii de tras parecși'a aveă pretiu de 120—200 fl; șile 9—13 fl; cato un cal 20—40 fl; graul 3 fl. 50—3 fl. 60 cr. de misura austr. ēr'a cucurudiul 3 fl. v. a.

Pretiurile în piaț'a Brasioviului în 27 iuliu, după „Gaz. Trn.“ sunt: grāu curat galēta: 7 fl. 20 cr., de mediloc: 6 fl. 36 cr. amestecat: 5 fl. 16 cr. — Șecar'a: 3 fl. 96 cr. Păpusioiu: 4 fl. 62 cr. ordiu: 3 fl. 30 cr. Oves: 1 fl. 62 cr. (Dōue galetto fac trei measure aștriacē.)

Indreptare. În nr. tr. pag. I. col. II. șirul al 25 din jos, în loo de Austria, ceteșce: Asturia. Cele lalte sunt șminte mai mico.

(Bursa.) Cursurile de'n 1. aug. s'er'a de la 7 ore, după aretarile oficiale, sunt: Imprunutele de stat cu 5% 52.50, 52.75; Oblēg. de șarcināri yamentului, cele ung. 62,—, 63.50; transilv. 57.75, 58.—; Ban. times. 60.—, 62.—; bucovin 57.—, 59.—; Galbenul 6.21. 6.23; Napoleondori 10.63, 10.65; Imperiali ruseșci 10.70, 10.75; Argintul 128.50 130.50.